

Kennis- en gegevensknooppunt DataLand

Er komen veel ontwikkelingen op gemeenten af: samenwerkingen op het gebied van belastingen, veiligheid, vergunningen; daarnaast decentralisaties in het sociale domein en natuurlijk de Omgevingswet en verdere invoering van het Stelsel van Basisregistraties met veel voordelen maar ook wettelijke verplichtingen. Bij gegevensuitwisseling rond het Stelsel is vaak sprake van meerdere partijen die elk een deel van de taken uitvoeren. Er ontstaan steeds meer ketens van gegevensuitwisseling zoals tussen Landelijke Voorzieningen en backoffice applicaties, maar ook tussen gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden. Hoe houden de verschillende actoren grip op die uitwisseling als belangen, verantwoordelijkheden, kennis en technische mogelijkheden uiteenlopen? Dit vraagt om flexibele oplossingen in de informatievoorziening binnen en tussen gemeenten, maar ook met andere gegevenspartners. Een knooppunt levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Wat is een knooppunt?

Een knooppunt is een voorziening of organisatie die het afnemers makkelijk maakt aan te sluiten op beschikbare gegevensbronnen (waaronder het Stelsel van Basisregistraties). Een knooppunt werkt als een intermediair (makelaar) door de gegevenslogistiek te regelen (integratie, conversie en distributie) en door afspraken en gemeenschappelijke voorzieningen te beheren.

Er zijn in Nederland meerdere gegevensknooppunten, met verschillende rollen. Zo kennen we bijvoorbeeld PDOK (Publieke Dienstverlening op de Kaart) dat gegevensdiensten levert met Geo-data en het BKWI (Bureau Keteninformatisering Werk & Inkomen) dat gegevens deelt voor overheidspartijen binnen het domein werk en inkomen.

Waarom een gegevensknooppunt?

Gemeenten zijn o.a. druk doende om het interne gebruik van het Stelsel van Basisregistraties op efficiënte wijze in te richten. In eerste instantie was bij het ontwerp van het Stelsel van Basisregistraties geen rekening gehouden met het bestaan van gegevensknooppunten. Nu ook het Handelsregister en de Basisregistratie Kadaster beschikbaar zijn en er sprake is van een toenemend aantal samenwerkingsverbanden, doet zich een aantal knelpunten voor, waaronder:

1. Het beschikbaar komen van de Basisregistraties en stelselvoorzieningen lopen uiteen, zowel qua inhoud als tijdshorizon.
2. Er kan een 'mismatch' zijn tussen de wijze waarop gegevens beschikbaar komen en de wijze waarop gemeenten nu (nog) gewend zijn te werken.
3. Het doen van bevragingen en analyses over meerdere (basis)registraties heen is lastig, terwijl daar juist voordelen te behalen zijn.

4. Bij zowel gemeenten als haar partners bestaat een bredere informatiebehoefte dan waarin met de gegevens uit de Basisregistraties kan worden voorzien ('plusgegevens').
5. In het veld van gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden zoals belastingkantoren, Veiligheidsregio's en Regionale Uitvoeringsdiensten kan het lastig zijn om eensluidende afspraken te maken over toegang tot en beheer en actualiteit van de benodigde gegevens.

Een gegevensknooppunt kan gegevensleveringen en -analyses faciliteren in de vorm zoals de gebruikers het wensen. Ook in het verslag 'Architectuurschets van het stelsel voor gegevensuitwisseling'¹ binnen het project 'Doorontwikkeling Digikoppeling 3.0' (een project in opdracht van de stuurgroep Digikoppeling onder de regie van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties) komt men tot de conclusie dat knooppunten efficiënte gegevensuitwisselingen mogelijk maken.

Van knelpunt naar knooppunt

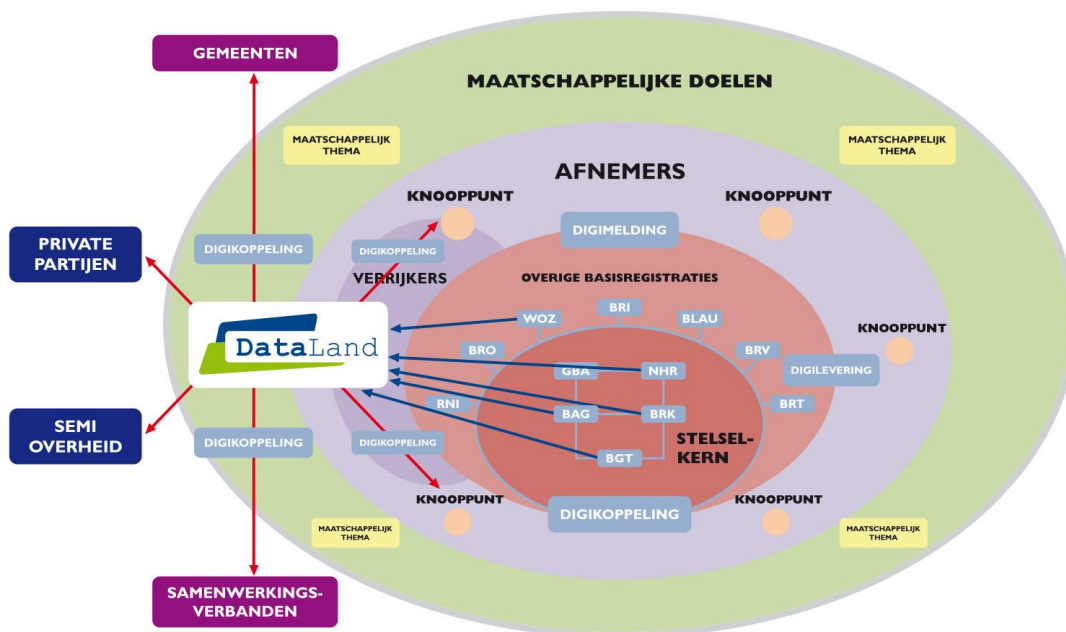
DataLand heeft de ambitie om zijn rol als bestaand gemeentelijk gegevensknooppunt (onderschreven door VNG en VNG Realisatie) voor WOZ- en BAG-gerelateerde gegevens uit te breiden. De diensten die DataLand voor ogen heeft om gemeenten en hun informatiepartners te helpen zijn:

1. Het ontsluiten van gegevens uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie WOZ, het Handelsregister, de Basisregistratie Kadaster (BRK) en ook de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Waar mogelijk maken we gebruik van de Stelselvoorzieningen. Waar dit nog niet mogelijk is, leveren we (tijdelijke) oplossingen zoals het omzetten naar een vorm waarin gemeenten gewend zijn te werken.
2. Het ontzorgen van gemeenten bij het leveren van datasets aan bovengemeentelijke informatiepartners zoals andere knooppunten, belastingkantoren, Veiligheidsregio's, Regionale Uitvoeringsdiensten, Ministeries, het CBS etc. Die kunnen bij het knooppunt terecht om gegevens op te halen die anders door individuele gemeenten aangeleverd moeten worden;
3. Het knooppunt levert niet alleen basisgegevens, maar ook 'plusgegevens'. Deze datasets, die niet in de Basisregistraties opgenomen zijn, kunnen zowel gemeentelijke gegevens bevatten als van andere organisaties. Dit zal vraaggestuurd zijn; alleen als er vraag is naar dergelijke gegevens om bijvoorbeeld de risicokaart aan te vullen of om milieu-inrichtingen vast te stellen, zullen de gegevens worden opgenomen;
4. Er worden kwaliteitsrapportages en uitvallijsten opgesteld om inzichtelijk te maken waar bijvoorbeeld gebruik- of bestemmingsgegevens afwijken in de Basisregistraties en/of met andere bestanden. Ook kunnen (vroegtijdig)

¹ <https://digikoppeling.pleio.nl/file/download/21054142>

onjuistheden gesignaleerd worden zoals ontbrekende gegevens;

5. Het knooppunt maakt bevrogingen over meerdere Basisregistraties en andere gegevens mogelijk. Een voorbeeld hiervan is dat gezocht kan worden naar panden met een oppervlakte groter dan 1.000m² en een WOZ-waarde van meer dan een miljoen euro, waarvan wel het gebruiksdoel is veranderd vergeleken met twee jaar terug, maar dat niet van eigenaar is veranderd;
6. Kennis en ervaring worden gedeeld met elkaar. Daar waar interessante en kopieerbare inzichten ontstaan over het bevrogen van meerdere Basisregistraties, zullen deze met elkaar worden gedeeld.

Afbeelding: DataLand als voorbeeld van een knooppunt

Het gegevensknooppunt DataLand gaat als een vraaggestuurd, niet aanbodgestuurd knooppunt werken voor gegevens over *objecten*, aangevuld met diensten als kwaliteitszorg en het delen van kennis en ervaring. Hierbij kijken we ook nadrukkelijk naar de samenwerking met andere knooppunten om een verdere impuls te geven aan standaardisatie in het gemeentelijk domein en het ontsluiten van het stelsel én ‘plusgegevens’ als samenhangend geheel.

Het knooppunt in relatie tot het Stelsel, standaarden en rotondemodel

Knooppunten hebben binnen het Stelsel de rol om als oplossing te dienen voor situaties waarin de gegevensuitwisselingen via de Stelselvoorzieningen (nog) niet mogelijk is. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van standaarden (RSGB, StUF, services) en volgen we de principes en richtlijnen van de GEMMA gegevensarchitectuur (en is KNOOP ook opgenomen in GEMMA). Ook is de database van DataLand aangepast zodat de gegevensarchitectuur conform RSGB is.

Een mogelijke doorontwikkeling van het Stelsel is die van gegevensuitwisseling via het 'rotondemodel'. Vanuit de gemeentelijke informatiehuishouding bezien kan dit model er toe leiden dat voor een gemeente de informatievoorziening juist weer meer versnipperd raakt. DataLand kan binnen het rotondemodel als knooppunt voor de sector gemeenten optreden, waardoor een versnipperde informatievoorziening binnen gemeenten (deels) kan worden voorkomen.

Het Handelsregister op een presenteerblaadje

Een goed voorbeeld van het aansluiten op de wensen van gemeenten is de dienst van DataLand om gegevens van het Handelsregister om te zetten naar gemeentelijke standaarden zodat gemeenten het direct (automatisch) verder kunnen verwerken. Deze oplossing is én toekomstvast én goed inpasbaar in de huidige processen.

Meer informatie is te vinden op:

<http://dataland.nl/onze-diensten/knoop/knoop-hr>

Over DataLand

Gemeentelijk samenwerkingsverband DataLand is van en voor gemeenten. DataLand ontzorgt, ondersteunt en faciliteert gemeenten op het gebied van geo-, WOZ- en vastgoedinformatie, oftewel objectinformatie. We ontzorgen alle gemeenten door namens hen deze informatie via de Vastgoedscanner toegankelijk te maken voor publieke en private afnemers. Via KNOOP ontsluiten we objectgegevens uit de basisregistraties voor gemeenten, samenwerkingsverbanden en andere overheidsorganisaties. Daarnaast verzorgen we opleidingen, organiseren we kennisbijeenkomsten en voeren we het secretariaat van het Gemeentelijk Geo-Beraad (GGB). DataLand is gevestigd in Gouda en is een professionele organisatie bestaand uit een enthousiast team van 18 mensen.

Heeft u vragen of opmerkingen, neem dan contact op met DataLand via 088 32 82 000 of info@dataland.nl.